

Konjunkturstatistik över sjuklöner (KSju) 2015

AM0209

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna ämnen	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration.....	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	5
1.1.5	Referenstider	5
1.2	Fullständighet	5
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	6
2.2.3	Mätning	6
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	7

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	7
B.3	Aktualitet	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet.....	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation.....	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Allmänna ämnen

A.1 Ämnesområde

Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Sjuklöner

A.3 SOS-klassificering

Undersökningen ingår i Sveriges officiella statistik.

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Lukas Gamerov
<i>Telefon:</i>	019-17 64 88
<i>E-post:</i>	Lukas.Gamerov@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Lukas Gamerov
<i>Telefon:</i>	019-17 64 88
<i>E-post:</i>	Lukas.Gamerov@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB-FS 2011:12.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretesskydd enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inkomna blanketter och datamedia från den egna företagsenkäten sparas av SCB under två år. I övrigt sker ingen gallring av data. Riksarkivet beslutar.

A.9 EU-reglering

Nej.

A.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen Konjunkturstatistik över sjuklöner (KSju) är att belysa sjukfrånvaroutvecklingen för de 14 första dagarna (sjuklöneperioden) och komplettera den statistik som framställs från socialförsäkringssystemet av Försäkringskassan. Tillsammans ger statistiken från KSju och Försäkringskassan den totala bilden över sjukfrånvaroutvecklingen.

Statistiken om den korta sjukfrånvaron aktualiserades år 1992 när sjuklönelagen (1991:1047) infördes. Lagen ger arbetstagaren rätt till sjuklön och redogör för arbetsgivarens skyldighet att inrapportera sjukfall till Försäkringskassan.

Arbetsgivarens inrapportering var till en början underlag till den korta sjukfrånvarostatistiken. Rapporteringen visade sig varar bristfällig vilket resulterade i att Försäkringskassan (dåvarande Riksförsäkringsverket, RFV) tillsammans med SCB fick i uppdrag att utforma ett statistiksystem för att belysa sjukfrånvaron.

Statistiksystemet godtogs år 1998 och kom i drift år 2000. Det var dock inte helt tillfredsställande varpå nuvarande system skapades och togs i drift år 2002.

Beslutsfattare, journalister och allmänheten har därefter varit intresserade att följa utvecklingen av sjukfrånvaron. Ansvaret för undersökningen låg till en början hos Försäkringskassan men övertogs av SCB under första kvartalet år 2006 på uppdrag av Socialdepartementet. Det var även i samband med överta-

gandet som undersökningen namngavs Konjunkturstatistik över sjuklöner. Undersökningen har varit en del av uppföljningen till regeringens halveringsmål, där målet var att halvera sjukfrånvaron från arbetslivet fram till år 2008 med utgångsår 2002. Från och med år 2007 är undersökningen anslagsfinansierad. Talar om

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används i huvudsak av beslutsfattare, journalister och allmänhet som är intresserade av sjukfrånvaroutvecklingen de 14 första dagarna (sjuklöneperioden). Socialdepartementet som uppdragsgivare tillsammans med Försäkringskassan och Finansdepartementet kan ses som de primära användarna av statistiken.

A.12 Uppläggning och genomförande

KSju är en urvalsundersökning som baseras på Företagsdatabasen (FDB), där alla former av företag med minst en anställd ingår i urvalet. Urvalet dras två gånger per år. Under mars månad dras urvalet för kvartal två och tre och under september månad för kvartal fyra och kvartal ett för nästkommande år. I offentlig sektor undersöks samtliga arbetsgivare i landstings- och primärkommunal sektor med fler än 99 anställda samt alla företag som hänförs till staten. Bland privat sektor totalundersöks alla företag med fler än 199 anställda. Därefter görs ett urval bland företag i privat sektor med 1-199 anställda. Drygt 3250 företag och organisationer ingår i undersökningen som samlas in månadsvis och publiceras kvartalsvis. Uppgifterna samlas i huvudsak in via en webbapplikation, men inkommer även via pappersblanketter och FTP-filer.

A.13 Internationell rapportering

Ej aktuellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Ej aktuellt.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

KSju mäter antalet sjukdagar antalet sjukfall, sjukdagar och ersättningsdagar under en sjuklöneperiod. Sjuklöneperioden är perioden då arbetsgivaren är skyldig att betalar ersättning om en arbetstagare är frånvarande från arbetet på grund av sjukdom. Resultatet redovisas uppdelat efter kön i privat sektor och juridiska enheter i offentlig sektor (Kommun, Landsting och Stat) samt efter näringsgren. Undersökningen totalundersöker alla större privata arbetsgivare med fler än 199 anställda medan ett urval dras bland de mindre. Inom offentlig sektor undersöks samtliga arbetsgivare som kan hänföras till staten samt

landstings- och primärkommunala företag och organisationer med fler än 99 anställda. KSju bortser därmed från arbetsgivare inom landstings- och primärkommunal företag och organisationer med färre än 100 anställda. Den gruppen innefattar en väldigt liten del och har ingen påverkan på statistiken. KSju:s uppgifter tillsammans med socialförsäkringssystemet statistik visar den totala bilden över sjukfrånvaroutvecklingen.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken redovisar skattade värden på totaler och per anställd; antal sjukdagar i sjuklöneperioden, antal sjukfall och antal sjukfall per fallängd där fallängd är antal kalenderdagar i sjukfallet.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen omfattar samtliga anställda inom privat och offentlig sektor. Rampopulationen i statlig och privat sektor är samtliga arbetsgivare med minst en anställd. För landstings- och primärkommunal sektor är rampopulationen samtliga arbetsgivare med fler än 99 anställda.

1.1.2 Variabler

Sjukfall – Varje tillfälle en arbetstagare påbörjar en frånvaro från arbetet på grund av sjukdom genererar ett sjukfall.

Sjukdagar – Alla kalenderdagar i ett sjukfall.

Ersättningsdagar – Alla kalenderdagar i sjukfallet som arbetstagaren har rätt till sjuklön (inkl. karensdagen).

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av skattningar av totaler såsom antal sjukdagar, antal sjukfall, antal sjukfall per fallängd samt skattning av kvoter såsom sjukdagar per anställd och sjukfall per anställd.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Skattningarna redovisas uppdelat på kön för gruppindelningen sektortillhörighet. Redovisning görs också på näringsgren med en uppdelning på två grupper, produktion och service (enligt SNI 2007).

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna samlas in månadsvis och redovisas kvartalsvis.

1.2. Fullständighet

Undersökningen avser att belysa sjukfrånvaron under sjuklöneperioden och kompletterar den statistik som framställs från socialförsäkringssystemet. Tillsammans visar de båda källorna den totala bilden över sjukfrånvaroutvecklingen.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten för undersökningen bedöms vara god, då största delen av primärmaterialet levereras direkt från arbetsgivarens egna lönesystem. Undersökningen är en urvalsundersökning vilka alltid medför osäkerhet.

2.2 Osäkerhetskällor

Bortfallet av uppgifter från arbetsgivare är en källa som skapar osäkerhet i undersköningens skattningar. Även mät- och bearbetningsfel påverka osäkerheten i skattningarna.

2.2.1 Urval

Som urvalsram till undersökningen används FDB. Rampopulationen stratifieras efter storlek enligt antal anställda, bransch och sektor. Undersökningen kan sägas innehålla två delar, en totalundersökt del och en urvalsdelen som dras bland de privata arbetsgivarna med färre än 200 anställda. Den totalundersökta delen omfattar arbetsgivare i landstings- och primärkommunal sektor med fler än 99 anställda, samt alla arbetsgivare som kan hänföras till staten. I privat sektor undersöks samtliga företag med fler än 199 anställda. Offentligt ägda aktiebolag hänförs till privat sektor. Totalt ingår ca 2200 företag och organisationer i den totalundersökta delen. Ett stratifierat obundet slumpmässigt urval inom strata görs bland företagen i privat sektor med färre än 199 anställda. I urvalet dras ungefär 1200 företag.

Urvalsdragning sker i mars för undersökning av andra och tredje kvartalet 2015 samt i september för undersökning av fjärde kvartalet 2015 och första kvartalet 2016.

Det faktum att man gör ett sannolikhetsurval innebär att det införs en slumpmässig osäkerhet i skattningarna. För vidare diskussion om mått på osäkerheten, se avsnitt 2.3.

2.2.2 Ramtäckning

Mellan tidpunkten då urvalsramen upprättas och undersökningsperioderna sker fortlöpande förändringar av företagen. De kan fusioneras, nybildas eller upphöra. Den dynamiska undersökningspopulationen överensstämmer alltså inte helt med målpopulationen, varför täckningsfel uppstår. Ca 4,5 procent av företagen i urvalsramen genomgår någon slags förändring under perioden mellan två urvalsdragningar. En ytterligare orsak till täckningsfel är eftersläpning i uppdateringen av urvalsramen, vilken uppdateras kontinuerligt. För att minska effekten av täckningsfel samt omfördela uppgiftslämnarbördan dras ett nytt urval varje halvår.

2.2.3 Mätning

De undersökta arbetsgivarna lämnar individuppgifter. De större arbetsgivarna lämnar sina uppgifter om samtliga sjukfall under sjuklöneperioden varje månad i huvudsak via en webbapplikation men även pappersblanketter och FTP-fil förekommer. För de mindre företagen är pappers- och webbblankett det vanligaste svarsalternativet.

Mätfel uppstår bland annat av missförstånd och brister i uppgiftslämnarnas lönesystem som gör att fel antal sjukfall och sjukdagar inom sjuklöneperioden rapporteras. Mätfelen bidrar i med största sannolikhet till att underskatta antalet sjukfall och sjukdagar.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Bortfall av arbetsgivare med färre än 1000 anställda hanteras i skattningarna med rak uppräknings inom strata. Rak uppräknings inom strata för bortfallskompensation bygger på antagandet att bortfallet kan betraktas som helt slumpmässigt inom strata med hänseende till antalet sjukdagar. Om så inte är fallet finns risk för att skattningarna kommer att innehålla skevheter vilket gör att konfidensintervallens tillförlitlighet minskar.

Vid bortfall av stora arbetsgivare med över 1000 anställda görs imputering på företagsnivå enligt tvillingmetoden. Det innebär att en liknande arbetsgivare väljs ut och används i stället för den saknade arbetsgivaren. En liknande arbetsgivare väljs enligt kriterierna storlek enligt antal anställda och bransch. Ungefär ett tiotal arbetsgivare imputeras enligt tvillingmetoden varje kvartal.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningsfel kan uppkomma i samband med skanning, manuell registrering och granskning men bedöms vara få då det stora flertalet uppgifter lämnas via fil. Inkomna blanketter genomgår både en manuell och maskinell granskning. Vid tveksamheter kontaktas uppgiftslämnaren. Innan skattningar beräknas imputeras delar av bortfallet och extremvärden kontrolleras manuellt.

2.2.6 *Modellantaganden*

Målpopulationen utgörs av samtliga anställda inom privat och offentlig sektor. Inom landstings- och primärkommunal sektor undersöks dock enbart företag med mer än 99 anställda. I Företagsdatabasen utgör antalet företag med 99 eller färre anställda ca 49 % av det totala antalet företag inom landstings- och primärkommunal sektor. Dock står de enbart för 0,5 % av det totala antalet anställda. Påverkan på sjuktalen från dessa företag bedöms därför försumbar och ingen justering i skattningarna görs.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Den slumpmässiga osäkerheten beroende bland annat på urvalsfel och slumpmässiga mätfel. Osäkerheten redovisas i form av konfidensintervall som beräknas med hjälp av skattningens standardavvikelse. På undersökningens webbplats redovisas grundtabeller med konfidensintervall.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningsfrekvensen är månadsvis och publiceringsfrekvensen är kvartalsvis.

3.2 Framställningstid

Publicering sker 10-12 veckor efter det undersöka kvartalets utgång.

3.3 Punktlighet

Undersökningen framställs enligt publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen har sedan starten första kvartalet år 2002 genomförts med samma definitioner och metod. Under fjärde kvartalet 2005 gjordes ett uppehåll i undersökningen i samband med att Socialdepartementet blev ny uppdragsgivare.

Från och med första kvartalet år 2006 utökades urvalsdelen samtidigt som den totalundersökda delen minskades. Istället för att totalundersöka alla företag i privat sektor med fler än 100 anställda, totalundersöktes företag med fler än 500 anställda. Utredningar och bedömningar gjordes för att säkerställa att urvalsförändringen var jämförbar och tillräckligt tillfredsställande.

Från och med första kvartalet år 2009 används näringsgrensindelningen, SNI 2007.

Under andra kvartalet år 2011 samlas KSju-uppgifter in för sig själv och inte som tidigare tillsammans med Kortperiodisk Sysselsättningsstatistik (KS). Urvalet dras istället från arbetsställena nu direkt ifrån objektet "företaget". En större del av företagen börjar nu återigen totalundersökas inom privat sektor. Undersökningen totalundersöker nu alla företag inom privat sektor med fler än 199 anställda.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Sektorindelningen följer den standard som används på SCB för arbetsmarknadsstatistik.

Olikheter kan finnas i populationsavgränsningar som gör att det uppstår svårigheter att jämföra andra variabler trots samma indelning av bransch, län sektor och storleksklass.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Tillsammans med den statistik som tas fram genom socialförsäkringssystemet kan den totala bilden över sjukfrånvaron i landet visas.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

I Sveriges Statistiska databaser finns kvartalsvisa uppgifter över sjuklöneperioden. Statistiken publiceras också kvartalsvis via SCB:s hemsida i form av en statistiknyhet.

5.2 Presentation

Förutom i Sveriges Statistiska databaser finns kvartalsvisa uppgifter för åren 2002 till 2005 på Försäkringskassans webbplats.

5.3 Dokumentation

Statistiken finns dokumenterad i SCB:s dokumentationsmall SCBDOK samt i MetaPlus där mikromaterialet är dokumenterat. De går att nå via SCB:s webbplats www.scb.se/AM0209.

Hansson J, Jansson I, Khan S och Rahm F (2005):Utvärdering av kvalitén i sjuklönestatistiken.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Grunddata finns lagrat på SCB. Forskare, utredare m.fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat material för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Lukas Gamerov är produktansvarig för undersökningen och kan nås på telefon 019-17 64 88. Övrig kontaktperson är Johan Wall som nås på telefon 019-17 62 22.